

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет хореографічного мистецтва
Кафедра сучасної та бальної хореографії

КОНТЕМПОРАРІ

Програма та навчально-методичні матеріали дисципліни

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
спеціальності 024 Хореографія
освітньої програми Сучасна хореографія

УДК 793.322:378.016](073)
С91

Друкується за рішенням ради факультету хореографічного мистецтва
(протокол № 1 від 16.08.2021 р.)

Рекомендовано кафедрою сучасної та бальної хореографії
(протокол №1 від 16.08.2021 р.)

Рецензенти:

КОЛНОГУЗЕНКО Борис, професор, академік, народний артист України, професор кафедри народної хореографії ХДАК.

ВОЛЧУКОВА Вікторія, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри хореографії ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

Укладачі:

ДРОБИШ Ольга, викладач кафедри сучасної та бальної хореографії.

СЛАВІНСЬКА Аліна, викладач кафедри сучасної та бальної хореографії.

Контемпорарі : програма та навч.-метод. матеріали дисципліни для
С 91 здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спец. 024 «Хореографія», освіт. програми «Сучас. хореографія» / Харків. держ. акад. культури ; [уклад.: О. Г. Дробиш, А. О. Славінська]. – Харків : ХДАК, 2022. – 23 с.

Навчальна дисципліна «Контемпорарі» є додатковою для фахової підготовки бакалаврів зі спеціальності 024 «Хореографія» освітньої програми Сучасна хореографія. Зміст дисципліни розкриває основні теоретико-методичні та практичні засади опанування найсучасніших напрямів хореографічного мистецтва.

Дисципліна розрахована на здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, слухачів системи підвищення кваліфікації та післядипломної освіти.

УДК 793.322:378.016](073)

© Харківська державна академія культури, 2022

© Дробиш О. Г., Славінська А. О., 2022

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Контемпорарі»

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 5	галузь знань 02 Культура і мистецтво	Вибіркова	
Загальна кількість годин 150	спеціальність 024 Хореографія освітня програма Сучасна хореографія	Рік підготовки:	
		4-й	4-й
		Семестр	
		7-8-й	7-8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 7,8 сем. – 2 год.	Ступінь: Бакалавр	Лекції	
		4 год.	2 год.
		Практичні	
		46 год.	20 год.
		Індивідуальні заняття	
		--	--
		Самостійна робота	
		100 год.	128 год.
		Вид контролю	
		Екзамен	
		8 сем.	8 сем.
		Залік	
		7 сем.	7 сем.

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання — 50 / 100,
для заочної форми навчання — 22 / 128.

ІІ. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета – здобуття знань, вмінь та навичок в галузі найсучаснішого танцю, що є суттєвою складовою хореографічної освіти і грає важливу роль у формуванні особистості фахівця: балетмейстера, педагога, артиста у галузі сучасної хореографії.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити з історією contemporary dance та видатними хореографами;
- уточнити методику викладання та удосконалити методику виконання рухів;
- розвинути танцювальну техніку, збагатити лексичним матеріалом;
- сформуванати навичку усвідомленої імпровізації;
- надати інструменти для створення хореографічного тексту;
- розвинути творче мислення та індивідуальний почерк хореографа.

III. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Загальні компетентності:

- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні компетентності:

- здатність аналізувати основні етапи, виявляти закономірності історичного розвитку мистецтв, стильові особливості, види і жанри, основні принципи координації історико - стильових періодів світової художньої культури.
- здатність застосовувати теорію та сучасні практики хореографічного мистецтва, усвідомлення його як специфічного творчого відображення дійсності, проектування художньої реальності в хореографічних образах.
- здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).
- здатність сприймати новітні концепції, усвідомлювати багатоманітність сучасних танцювальних практик, необхідність їх осмислення та інтегрування в актуальний контекст з врахуванням вітчизняної та світової культурної спадщини
- здатність збирати, обробляти, аналізувати, синтезувати та інтерпретувати художню інформацію з метою створення хореографічної композиції.
- здатність здійснювати репетиційну діяльність, ставити та вирішувати професійні завдання, творчо співпрацювати з учасниками творчого процесу.
- здатність використовувати принципи, методи та засоби педагогіки, сучасні методики організації та реалізації освітнього процесу, аналізувати його перебіг та результати в початкових, профільних, фахових закладах освіти.
- здатність використовувати традиційні та інноваційні методики для діагностування творчих, рухових (професійних) здібностей, їх розвитку відповідно до вікових, психолого-фізіологічних особливостей суб'єктів освітнього процесу.
- здатність забезпечувати високий рівень володіння танцювальними техніками, виконавськими прийомами, застосовувати їх як виражальний засіб.

Програмні результати навчання:

- Визначати взаємозв'язок цінностей громадянського суспільства із концепцією сталого розвитку України.
- Розуміти моральні норми і принципи та вміти примножувати культурні, наукові цінності і досягнення суспільства в процесі діяльності.
- Аналізувати проблеми безпеки життєдіяльності людини у професійній сфері, мати навички їх попередження, вирішення та надання першої допомоги.
- Розуміти роль культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин.
- Знати і розуміти історію мистецтв на рівні, необхідному для застосування виражально-зображальних засобів відповідно до стилю, виду, жанру хореографічного проекту.
- Розуміти хореографію як мистецький феномен, розрізняти основні тенденції її розвитку, класифікувати види, напрями, стилі хореографії.

- Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
- Розуміти хореографію як засіб ствердження національної самосвідомості та ідентичності.
- Використовувати інноваційні технології, оптимальні засоби, методики, спрямовані на удосконалення професійної діяльності, підвищення особистісного рівня володіння фахом.
- Відшуковувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності.
- Розуміти і вміти застосовувати на практиці сучасні стратегії збереження та примноження культурної спадщини у сфері хореографічного мистецтва.
- Володіти принципами створення хореографічного твору, реалізуючи практичне втілення творчого задуму відповідно до особистісних якостей автора.
- Аналізувати і оцінювати результати педагогічної, асистентсько-балетмейстерської, виконавської, організаційної діяльності.
- Мати навички викладання фахових дисциплін, створення необхідного методичного забезпечення і підтримки навчання здобувачів освіти.
- Знаходити оптимальні підходи до формування та розвитку творчої особистості.
- Знаходити оптимальні виконавські прийоми для втілення хореографічного образу.
- Розвивати комунікативні навички, креативну і позитивну атмосферу в колективі.

Передумови для вивчення:

Мати специфічні творчі здібності та професійні фізичні данні, виявити відповідну фахову придатність. Володіти професійними навичками виконання базових рухів сучасного танцю, мати нахил до імпровізації. Виявляти обізнаність з термінології і літератури за фахом.

Форми та методи навчання

Форми навчання: лекційні та практичні заняття, самостійна робота.

Методи навчання: словесні (розповідь, пояснення), наочні (ілюстрація, демонстрація), методи стимулювання і мотивації, методи перевірки знань.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

Письмове та усне опитування, перевірка виконання завдань самостійної роботи здобувачів вищої освіти; оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на практичних заняттях; практичний показ.

IV. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна складається з 4 розділів, які містять 16 тем, які зв'язані між собою змістовними складовими

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КОНТЕМПОРАРІ містить **4 теми**: Поняття contemporary dance. Мета та завдання дисципліни «Контемпорарі». Параметри аналізу руху. Приклади технік контемпорарі. Варіанти побудови уроку контемпорарі.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ КОНТЕМПОРАРІ.1 ЧАСТИНА містить **5 тем**: Постава. Основна позиція. Позиції рук, ніг, положення та рухи тулубу. Різновиди розігріву. Основні тренувальні вправи. Flying low як частина уроку. Вивчення та

вдосконалення технічно-складних рухів. Вивчення етюду на опанування технікою Контемпарарі.

РОЗДІЛ 3. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ КОНТЕМПОРАРІ містить **4 теми**: Контемпарарі в період постмодерну. Вплив контемпарарі на класичний балет. Хореографи ХХІ ст. – видатні представники контемпарарі. Тенденції розвитку контемпарарі в Україні.

РОЗДІЛ 4 МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ КОНТЕМПОРАРІ. 2 ЧАСТИНА містить **3 теми**: Геометрія руху. Взаємодія з простором та часом. Створення учбових та танцювальних комбінацій здобувачами вищої освіти.

V. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма навчання

№ з/п	Назва розділів та тем	Усього	Лекції	Практ.	Індивід.	Сам. роб.
1	2	3	4	5	6	7
4 курс 7 семестр						
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КОНТЕМПОРАРІ						
1.	Поняття contemporary dance. Мета та завдання дисципліни «Контемпарарі».	1,5	0,5			1
2.	Параметри аналізу руху.	1,5	0,5			1
3.	Приклади технік контемпарарі.	1,5	0,5			1
4.	Варіанти побудови уроку контемпарарі.	1,5	0,5			1
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ КОНТЕМПОРАРІ. 1 ЧАСТИНА.						
5.	Постава. Основна позиція. Позиції рук, ніг, положення та рухи тулубу. Різновиди розігріву.	12		4		8
6.	Основні тренувальні вправи.	18		6		12
7.	Flying low як частина уроку.	18		6		12
8.	Вивчення та вдосконалення технічно-складних рухів.	18		6		12
9.	Вивчення етюду на опанування технікою Контемпарарі.	18		6		12
	Усього за семестр	90	2	28	--	60
4 курс 8 семестр						
РОЗДІЛ 3. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ КОНТЕМПОРАРІ.						
10.	Контемпарарі в період постмодерну.	1,5	0,5			1
11.	Вплив контемпарарі на класичний балет.	1,5	0,5			1
12.	Хореографи ХХІ ст. – видатні представники контемпарарі.	1,5	0,5			1
13.	Тенденції розвитку контемпарарі в Україні.	1,5	0,5			1
РОЗДІЛ 4. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ КОНТЕМПОРАРІ. 2 ЧАСТИНА.						
14.	Геометрія руху.	18		6		12
15.	Взаємодія з простором та часом.	18		6		12
16.	Створення учбових та танцювальних комбінацій здобувачами вищої освіти.	18		6		12
	Усього за семестр	60	2	18	--	40
	Усього за рік	150	4	46	--	100

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва розділів та тем	Усього	Лекції	Практ.	Індивід.	Сам. роб.
1	2	3	4	5	6	7
4 курс 7 семестр						
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КОНТЕМПОРАРІ						
1.	Поняття contemporary dance. Мета та завдання дисципліни «Контемпорарі».	1,5	0,5			1
2.	Параметри аналізу руху .	1,5	0,5			1
3.	Приклади технік контемпорарі.	1,5	0,5			1
4.	Варіанти побудови уроку контемпорарі.	1,5	0,5			1
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ КОНТЕМПОРАРІ. 1 ЧАСТИНА.						
5.	Постава. Основна позиція. Позиції рук, ніг, положення та рухи тулубу. Різновиди розігріву.	12		2		10
6.	Основні тренувальні вправи.	18		2		16
7.	Flying low як частина уроку.	18		2		16
8.	Вивчення та вдосконалення технічно-складних рухів.	18		2		16
9.	Вивчення етюду на опанування технікою Контемпорарі.	18		4		14
	Усього за семестр	90	2	12	--	76
4 курс 8 семестр						
РОЗДІЛ 3. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ КОНТЕМПОРАРІ.						
7.	Контемпорарі в період постмодерну.	1,5				1,5
8.	Вплив конетмпорарі на класичний балет.	1,5				1,5
9.	Хореографи ХХІ ст. - видатні представники контемпорарі.	1,5				1,5
10.	Тенденції розвитку контемпорарі в Україні.	1,5				1,5
РОЗДІЛ 4. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ КОНТЕМПОРАРІ. 2 ЧАСТИНА.						
11.	Геометрія руху.	18		3		15
12.	Взаємодія з простором та часом.	18		2		16
13.	Створення учбових та танцювальних комбінацій здобувачами вищої освіти.	18		3		15
	Усього за семестр	60		8	--	52
	Усього за рік	150	2	20	--	128

VI. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КОНТЕМПОРАРІ

Тема 1. Поняття contemporary dance. Мета та завдання дисципліни «Контемпорарі». Contemporary dance як напрям сучасного сценічного танцю. Основа та складові contemporary dance. Мета та особливості курсу «Контемпорарі». Основні завдання дисципліни.

Тема 2. Параметри аналізу руху.

Тіло людини як інструмент, що знаходиться в певному просторі в певний проміжок часу. Задача «тут і зараз». Енергоємність руху, інерція. Взаємозв'язок руху та дихання. Використання ваги - легкий/важкий рух. Динаміка руху, що залежить від закладеного в нього рівню енергії та імпульсу. Використання зусилля, розслабленості, інтенсивності. Якість руху. Баланс. Потік – вільний/обмежений рух.

Простір – направленість/ненаправленість руху. 3 кінесфери. Рівні. Площини. Ракурси.

Час. Швидкість, тривалість, ритм, пауза. Різновиди рушення за швидкостями: континуум, баунс, ребаунд, імпульс, імпакт.

Тема 3. Приклади технік contemporary dance. Release Дж. Скіннер, Axis Syllabys Ф.Фауст, Контртехніка А.ван Дайк, Flying low. Д. Замбрано, Gaga О.Нахарін.

Тема 4. Варіанти побудови уроку контемпорарі.

Побудова уроку по класичній схемі:

- Розігрів,
- основні тренувальні вправи можуть нагадувати екзерсис класичного танцю, але мають свої особливості (plie, battement tendu-point, flex, brush, push, , ronds, swing- розігрів тазостегнового суглобу, adagio, grand battement jete)
- ізоляція/ координація,
- вправи з flying low,
- кроси,
- технічно-складні рухи: обертання, стрибки, акробатичні елементи,
- танцювальні комбінації та імпровізації із завданнями.

Побудова уроку по методу імпровізації:

- розігрів,
- крос вправи в парі. Наприклад, 1 .один робить переكاتи, інший робить перепони та шукає можливості керувати першим. 2. завдання на фокус «до» дальньої точки, створення імпульсів від різних частин тіла. 3. завдання на фокус «від» точки, можна додати в роботу партнера. 4. на поєднання «до » та «від» точки, виведення руху назовні, додавання пауз у незвичних положеннях.
- на середині: завдання на пошук можливостей – рух за певним суглобом або відділом хребта – незвичні положення, траєкторії, зупинки та реверси,
- завдання на розвиток руху від простого до складного, від малого до великого по групах (виконують/спостерігають),
- завдання з межами (у просторі, у часі, у русі певними частинами тіла),

- завдання на переміщення в вільну точку простору та зміну дії по сигналу (стояти/рухатись, низько/високо, вузько/широко, частини тіла, характер, швидкість, шум, ритм та ін.)

Побудова уроку по техніці Release – партерна техніка, що побудована на м'якому відпусканні м'язів і суглобів, працює з принципом інерції.

- розминка-крос в партері - стягування ніг за рахунок центру, на животі «»), переказати з планки, комплекс на принцип «від периферії до центру»,
- блок на середині партер – комбінації на основі відпрацьованих попередньо принципів, swing,
- блок крос – комбінації з переказами і стрибкам,
- танцювальна комбінація.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ КОНТЕМПОРАРІ. 1 ЧАСТИНА.

Тема 5. Постава. Основна позиція. Позиції рук, ніг, положення тулубу. Різновиди розігріву.

Правильна постава (правильну поставу розглядаємо як центр ваги тіла, від якого йде м'яке витягання у різні сторони: вгору за верхівкою, вниз за куприком. Якщо рухаються руки та ноги, то додаємо витягання в ці напрямки також. Коліна ледве зігнуті, м'які, готові до руху щомиті. Три точки опори стопи – великий палець, мізинець, п'ята, від яких підіймається вгору звід стопи. Всі пальці розпластані по підлозі.)

Основна позиція ніг в contemporary dance – parallele, в якій стопи стоять на одній лінії з тазовими кістками. Окрім основної позиції ніг використовуються parallele-позиції- II, IV, VI та out-позиції – I, II, III, IV, V. **Позиції рук** - підготовче положення, I, II, III. Положення кистей – allonge, arrondi. Різні положення рук створюються за рахунок комбінування позицій (напр., пр. .р - підготовче положення, л. р. - III п.), а також реалізація суглобів: рух фаланг пальців, кистей, ліктем, пліч. Використовуємо лінійні та кругові (дуги, спіралі) траєкторії при зміні положень рук.

Положення та рухи тулубу :

Contraction — release, drop — recover, décalée, arch, curve, bounce, stretch, side stretch, tilt, twist., body rolls (roll down, roll up), waves (ripple, worm, snake, dolphin).

Різновиди розігріву:

- вправи із йоги, стретчингу,
- імпровізація із завданнями (gaga) або сім «центрів руху»: голова-шия, плечі, лікті, кисті, стегна (таз), коліна, ступні- body jazz Габріелли Рот.
- розминка «Port de bras» із застосуванням різних рухів тулубу, позиціями рук на ніг,
- release travel: базові перекази та елементи лежачі на підлозі,
- переміщення звичайними шагами, в яке додаються вправи на базові відносини «Тіло + Простір », «Тіло + Час », розширення уваги назовні, на інших учасників завдання.

Тема 6. Основні тренувальні рухи.

Екзерсис на середині залу за класичною схемою:

Plie, Battement tendu - point, flex, brush, push, Battement tendu jete та коротке jete, Ronds, Battement fondu, Swing- позірпів тазостегнового суглобу, Adagio, Grand battement jete.

Ізоляція/ координація.

Тема 7. Flying low як частина уроку.

Базові рухи на підлозі. Вправа «Зірка». Banana roll. Спіральний перекач «Пропелер»(рух за рукою, за ногою). Планка з перекачем. Спіральний перекач з положення сидячи з прямими ногами, з ногами ,що роблять «петельку». Падіння – Fall. Кувирок вперед через плече. Кувирок назад через 1 плече та його варіанти (2 ноги разом назад, 1 нога назад та 1 вгору з приземленням на живіт, 1 нога назад та 1 вгору з приземленням на коліно стоячи, з 2 ногами вгору + «черв'ячок»).

Робота з опорою. Прослизання –відштовхування. Стойка на плечі та варіанти положень ніг. Перекач «сілабус». Рухи – стійки з опорою на руки. Варіанти положень ніг. Стійки з просуванням і зміною ракурсу під час руху.

Стрибки Jete вперед та назад , назад з обертанням з опорою на руку.

Стрибок «перекидне» з опорою на 2 та 1 руку з подальшим перекачем.

Створення тренувальних комбінацій з просуванням та на місці.

Тема 8. Вивчення та вдосконалення технічно-складних рухів. Обертання.

Етап 1 - вправи, що допомагають розвинути баланс. Навичка «тримати точку». Поняття en dehors та en dedans. Вивчення preparation.

Етап 2 – glissade soutenu на рівних ногах та на plie ;tour pique на рівних ногах, на plie, з sur le cou de pied позаду, з passé позаду; tour chaine.

Етап 3 - варіанти обертів з паралельних та виворотних позицій – Pencil tour, Compass tour , tour sur le cou de pied; tour passé на рівній нозі, на plie, з plie на рівну ногу, з рівної ноги в plie; lay out у повороті, tilt у повороті , обертання зі зміщенням вісі, з використанням спіралей.

Елементи «через підйоми»

Етап 1 – відштовхування підлоги (вправа «Домік» в опорі на долоні, на передпліччя, з однією ногою вгору та інше). Падіння через підйом з положення стоячи на коліні.

Етап 2 - відштовхування підлоги – обертання на підйомах з положення сидячи. Падіння через підйом з положення стоячи.

Етап 3 – стрибки з приземленням через підйом з положення стоячи на коліні, з положення стоячи, з обертанням.

Стрибки: маленькі, середні, великі, на місці та з просуванням, з додаванням різних положень тулубу.

Етап 1 – маленькі стрибки з 2 ніг на 2.

Temps Saute в паралельних (основна, 2, 6) та out-позиціях (1, 2.)

Echappe в паралельній позиції.

Assemble в паралельній позиції.

Включати ракурси.

Етап 2 – середні стрибки з просуванням

Ferme з просуванням вперед.

Sissone з ногою на sur le cou de pied, на passé, витягнутою ногою вперед, вбік, назад.

Jete в паралельній позиції з приземленням на sur le cou de pied.

Включати ракурси, напрямки.

Етап 3.

Прийом coupe. Sissone tombe coupe jete (велике). З додаванням перекату на підлозі.

Використання акробатичних елементів.

«Колесо» та його варіанти. Перевороти з опорою на руки (1 руку) вперед і назад.

Тема 9. Вивчення етюду на опанування технікою контемпорарі.

РОЗДІЛ 3. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ КОНТЕМПОРАРІ.

Тема 10. Контемпорарі в період постмодерну.

Нові тенденції сучасного танцю в середині ХХ ст. Парадигма постмодерну у «Ні Маніфесті» І. Райнер. Контактна імпровізація, танцювальна імпровізація та їх вплив на сучасний танець. Видатні діячі – У. Форсайт, М. Кеннінгхем, Т. Браун.

Тема 11. Вплив контемпорарі на класичний балет.

Балетні хореографи, які створили «іншу» мову в своїх роботах. Приклади вистав: «Знаки» К. Карлсон, «Будинок священика» М. Бежар, «Appartment» М. Ек, «Безсоння» І. Кіліана, А. Прельжокаж.

Тема 12. Хореографи ХХІ ст. – видатні представники контемпорарі. Піна Бауш і танцтеатр, Анна Тереза де Кеерсмейкер, Сіді Ларбі Шеркауї, Акрам Хан, Саша Вальц, Марина Маскарел, Вім Вандеркейбус та фізичний театр, Анук ван Дайк, Охад Наарін.

Тема 13. Тенденції розвитку контемпорарі в Україні.

Державна політика у сфері культури. Виникнення та розвиток contemporary dance в Україні. Провідні театри, колективи, школи, що працюють у напрямку contemporary dance та видатні хореографи України. Фестивалі та інші визначні події з contemporary dance в Україні. Contemporary dance у внз України та методичне забезпечення.

РОЗДІЛ 4. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ КОНТЕМПОРАРІ. 2 ЧАСТИНА.

Тема 14. Геометрія руху.

Екзерсис на середині зали, вивчення комбінацій та вдосконалення техніки виконання. Створення імпровізацій по завданням викладача з фокусом на якість руху та на просторові правила існування. Структурна імпровізація.

Поєднання індивідуального руху із рухом у просторі – подвійний танець.

Вправи з «Технологій імпровізації У. Форсайта»

1. Уявні лінії. 2. Виштовхування. 3. Відповідність. 4. Складання. 5. Міст. 6. Точка згортання. 7. Падіння точок. 8. Комплексне рушення. 9. Комплексні дії – розширення нахилу. 10. Комплексні дії - переміщення ліній. 11. Комплексні дії – падіння кривих. 12. Комплексні дії – паралельний зсув. 13. Суміщення (approach-підхід), введення. 14. Суміщення – кути та поверхні. 15. Вправа «вузли». 16. Суміщення – скручування. 17. Уникнення, введення. 18. Уникання, об'єми. 19. Уникання, позиція власного тіла. 20. Уникання – рух (перенаправлення).

Виконуючи вправи йти від простого до складного, всі вправи робляться як руками, так і ногами, використовувати напрям назад та задню поверхню тіла.

Тема 15. Простір та час.

Простір - направленість/ненаправленість руху. 3 кінесфери. Амплітуда. Рівні. Площини. Ракурси.

Час. Швидкість, тривалість, ритм, пауза, динаміка.

Приклад вправи з ритмом за О. Андріяшкіним. Вправа може виконуватись індивідуально, або у групі.

1. Обрати послідовність цифр від 1 до 8, що в сумі дорівнювали б 16. (Напр., 1,3,5,2,3,2)
2. Прорахувати та запам'ятати послідовність.
3. Рахувати про себе та хлопати у долоні на кожен «1».
4. Замінити «1» кроком.
5. Замінити «1» рухом.
6. Виконувати вправу в групі з єдиним на всіх ритмом, кожен зі своїм ритмом. Аналізувати яка взаємодія відбувається.

Різновиди рушення за швидкостями:

Континуум - безперервне рушення з однаковою швидкістю,

Баунс - принцип рушення гойдалки – з мінімальної швидкості в максимальну і потім знову у мінімальну,

Ребаунд – відскок, дещо схожий з баунс, але друга фаза руху відбувається за тією ж траєкторією у зворотньому напрямку (нагадує м'яч, що відскакує від стіни),

Імпульс – рух починається в максимальній швидкості і поступово приходить до мінімальної,

Імпакт – зворотній імпульсу від рушення, що починається з мінімальної швидкості та приходить у максимальну (нагадує удар).

Приклад вправи на рушення з різними швидкостями.

1. Відтворити танцювальну комбінацію з уроку з використанням кожного з варіантів рушення за швидкостями окремо.
2. Відтворити танцювальну комбінацію з уроку та чергувати варіанти рушення за швидкостями.
3. Імпровізація з різними варіантами рушення за швидкостями.

Тема 16. Створення учбових та танцювальних комбінацій здобувачами вищої освіти. Тема та завдання комбінації. Аналіз музичного супроводу. Принципи створення, розвитку та ускладнення комбінації. Проведення на групі.

ВІІ. ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Плани практичних занять

7 семестр

№ з/п	Назва	Хід виконання роботи (питання, які будуть розглянуті на занятті)	Рекомендована література для підготовки	Кількість балів, які може отримати здобувач
1 2	Постава. Основна позиція. Позиції рук, ніг, положення та рухи тулубу. Варіанти розігріву.	Засвоєння вихідного положення: основна позиція ніг, постава, розподіл ваги. -Вивчення основних позицій рук, ніг, положень тулуба. Опанування основними методичними правилами при розігріві стретчингом. – Засвоєння засобів вмикати увагу на прикладі вправ з переміщенням у просторі. – Виконання імпровізаційних завдань з метою	Основна : 2,8,10,11,3 Додаткова: 1,25,27,28	10

		підготовки рухового апарату. – Вивчення «port de bras» - вправ із застосуванням позицій рук, ніг, положень тулубу, рухів хребта.		
3 4 5	Основні тренувальні вправи на середині залу.	- Вивчення методики виконання основних тренувальних вправ. - Виконання основних груп елементів класичного танцю в Contemporary dance: 1. Рухи з групи PLIE (demi-plie в i, ii, iv позиціях bounce; grand plie в i, ii, v позиціях bounce; demi plie на одній нозі, інша на releve bounce; pl ie un turn ant bounce, plie soutenu ; з demi-plie в i та v позиціях port de bras, swing; port de bras i, ii та iii форми з bounce 2. Рухи з групи BATTEMENTS (battement tendu; passe par terre з spiral; battement tendu jete; battement releve lent; на 45* та 90* з i та v позицій у всі напрямки з port de bras, swing; grand battement jete: з i та v позицій у всі напрямки; battement fondu з tombe : у всіх напрямках на 45*, 90* swing; battement developpe: у всіх напрямках на 90* та вище з виходом в port de bras v форми 3 Рухи з групи RONDS (rond de jambe par terre en dehors et en dedans; demi rond de jambe par terre в паралельних та розгорнутих позиціях ніг з виконанням port de bras (згідно координації); rond de jambe par terre з додатковим колом стегна rond de jambe par terre terre в паралельних та розгорнутих позиціях ніг з виконанням swing руками з паралельних положень, арабесків та класичних позицій рук). - робота над розвитком ізоляції та координації.	Основна : 2,8,10,11,3 Додаткова: 1,27,28	10
6 7 8	Flying low як частина уроку.	- Використання розслаблення та зусилля при русенні в нижньому рівні, - вивчення базових переكاتів, кувирків, прослизань, рухів зі спіралями, - засвоєння навички працювати з опорою, - використання руху в площині полу та в об'ємі.	Основна : 2,8,10,11,3 Додаткова: 6,1,27,28	10
9 10 11	Вивчення та вдосконалення технічно-складних рухів.	Здібність до виконання віртуозних рухів: - розвиток балансу та оберти, - навичка елевації та стрибки, - падіння через підйоми та акробатичні елементи в контемпорарі.	Основна : 2,8,10,11,3 Додаткова: 1,27,28	10
12 13 14	Вивчення етюду на опанування технікою Контемпорарі.	- напрацювання легкості та свободи, танцювальності та виразності під час усвідомленого виконання рухів. - вивчення музичного розкладу хореографічної композиції. - розбір складних моментів та відпрацювання техніки виконання рухів;	Основна: 5,4 Додаткова: 1,21,27,28,26	10

		- робота над характером та манерою виконання фрагментів хореографічної композиції		
--	--	---	--	--

8 семестр

№ з/п	Назва	Хід виконання роботи (питання, які будуть розглянуті на занятті)	Рекомендована література для підготовки	Кількість балів, які може отримати здобувач
1 2 3	Геометрія руху.	- Робота з геометрією та стереометрією: from the point (line, semicircle) з крапки (лінія, півколо); work with lines (робота з лініями), - Вдосконалення техніки виконання рухів з переміщенням фокусу уваги на сенсорику. - Ознайомлення з вправами «Технології імпровізації У. Форсайта». - створення індивідуальних та групових імпровізацій.	Основна : 5 Додаткова: 1,17,21,26,27,28	10
4 5 6	Взаємодія з простором та часом	- Направленість/ ненаправленість руху, - робота з 3 кінесферами руху та амплітудою, - використання рівнів, ракурсів, площин, - навичка рухатись з різними швидкостями, тривалістю руху, - робота з ритм, використання паузи, - динаміки рушення: континуум, баунс, ребаунд, імпульс, імпакт.	Основна : 5 Додаткова: 1,21,6,27,28,26	10
7 8 9	Створення учбових та танцювальних комбінацій здобувачами вищої освіти.	- Ознайомлення з музичним супроводом який може включати твори класичної спадщини, твори сучасних композиторів, етнічні мелодії, етнічні мелодії в обробці сучасних інструментів, звуки природи, шуми в утворенні виконавців. - Визначення задач комбінації та прийомів втілення з урахуванням просторового та часового компонентів. - Створення та проведення на групі.	Основна : 5 Додаткова: 1,21,26,27,26	20

Рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КОНТЕМПОРАРІ

Тема 1. Поняття contemporary dance. Мета та завдання дисципліни «Контемпорарі». (Д/В – 1 год., З/В – 1 год.)

Мета: Визначити загальну характеристику танцю контемпорарі як напрямку сучасного хореографічного мистецтва, ознайомитися з поняттям та особливостями курсу.

Завдання:

1. Визначити мету та завдання курсу «Контемпорарі».
2. Розглянути вимоги до рівня освоєння курсу..
3. Вивчити необхідні терміни та поняття.
4. Записати в словник: визначення поняття «танець» «контемпорарі».

Література: основна: 1,2,3,6,12; додаткова: 2,3,4,5,7.

Тема 2. Параметри аналізу руху. (Д/В – 1 год., З/В – 1 год.)

Мета: ознайомити з предметом вивчення дисципліни «Контемпорарі» - Тіло, як інструмент, Простір, Час.

Завдання:

1. Проаналізувати та опанувати лекційний матеріал.
2. Конспект лекції.

Література: основна :; додаткова: 27,28.

Тема 3. Приклади технік contemporary dance .(Д/В – 1 год., З/В – 1 год.)

Мета: розуміння різноманітності підходів та прийомів до явища контемпорарі на прикладі різних технік: . Release Дж. Скіннер, Axis Syllabys Ф.Фауст, Контртехніка А.ван Дайк, Flying low. Д. Замбрано, Gaga О.Нахарін.

Завдання:

1. Аналіз відео матеріалу.
2. Конспект лекції.

Література: додаткова:12,29,30,31.

Тема 4.. Варіанти побудови уроку контемпорарі. (Д/В – 1 год., З/В – 1 год.)

Мета: визначення основних частин уроку, їх значення, співвідношення.

Завдання:

1. Розуміння побудови уроку за класичною схемою.
2. Розуміння побудови уроку за методом імпровізації.
3. Розуміння побудови уроку за технікою реліз.
4. Конспект лекції.

Література: основна :2,3,10,11; додаткова: 29,31.

Розділ 2. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ КОНТЕМПОРАРІ. 1 ЧАСТИНА

Тема 5. Постава. Основна позиція. Позиції рук,ніг, положення тулубу. Різновиди розігріву. (Д/В – 8 год., З/В – 10 год.)

Мета: підготовка рухового апарату до вивчення основної частини уроку , розвиток уваги, навик імпровізації.

Завдання:

1. Самостійний повтор рухів.
2. Відпрацювання та вдосконалення техніки виконання.
3. Ведення конспекту.

Література: Основна :2,3,8,10,11,13.Додаткова: 1,25,27,28.

Тема 6. Основні тренувальні вправи. (Д/В – 12 год., З/В – 16 год.)

Мета: опанування методикою виконання основних тренувальних вправ уроку контемпорарі, збудувати причинно- наслідкові зв'язки в тілі.

Завдання:

1. Самостійний повтор рухів.
2. Відпрацювання та вдосконалення техніки виконання.
3. Ведення конспекту.

Література: Основна :2,8,10,11,3. Додаткова:1,27,28.

Тема 7. Flying low як частина уроку. (Д/В – 12 год., З/В – 16 год.)

Мета: вільне та легке рушення на підлозі, відпрацювання опори на різні частини тіла, використання ваги, площина та об'єм.

Завдання:

1. Самостійний повтор рухів.

2. Відпрацювання та вдосконалення техніки виконання.

3. Ведення конспекту.

Література: Основна: 2,8,10,11,3. Додаткова: 6,1,27,28:

Тема 8. Вивчення та вдосконалення технічно-складних рухів (Д/В – 12 год., 3/В – 16 год.)

Мета: збагачення виконавської майстерності віртуозними рухами.

Завдання:

1. Самостійний повтор рухів.

2. Відпрацювання та вдосконалення техніки виконання.

3. Ведення конспекту.

Література: Основна :2,8,10,11,3Додаткова:1,27,28:

Тема 9. Вивчення етюду на опанування технікою Контемпорарі. (Д/В – 12 год., 3/В – 14 год.)

Самостійна робота студентів:

Мета: відпрацювання техніки та манери виконання рухів.

Завдання:

1. Визначити музичний розклад .

2. Розглянути та вивчити малюнки етюду що будуються за законами хореографічної драматургії.

3. Вивчити танцювальні комбінації.

4. Робота над манерою виконання

Література: Основна:5,4.Додаткова:1,21,27,28,26

Розділ 3. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ КОНТЕМПОРАРІ

Тема 10. Контемпорарі в період постмодерну. (Д/В – 1 год., 3/В – 1,5 год.)

Мета: ознайомлення з історією розвитку contemporary dance в період постмодерну та видатні діячі цього періоду.

Завдання:

1. Конспект лекції.

2.Перегляд відео робіт хореографів: Івона Райнер, Уільям Форсайт, Мерс Кеннінгхем, Тріша Браун.

Література: основна: 8; додаткова:18,17,20,22,24.

Тема 11. Вплив контемпорарі на класичний балет. (Д/В – 1 год., 3/В – 1,5 год.)

Мета: ознайомити з історією розвитку contemporary dance та його взаємозв'язок з класичним балетом.

Завдання:

1. Конспект лекції.

2.Перегляд відео робіт хореографів: Каролін Карлсон, Моріс Бежар, Матс Ек, Іржі Кіліана.

Література: основна :8; додаткова:5,8,9,10,11,19,22.

Тема 12. Хореографи ХХІ ст.- видатні представники контемпорарі. (Д/В – 1 год., 3/В – 1,5 год.)

Мета: ознайомити з історією розвитку contemporary dance та творчістю видатних діячів ХХІ ст.

Завдання:

1. Конспект лекції.

2.Перегляд відео робіт хореографів: Піна Бауш, Анна Тереза де Кеерсмейкер, Сиди Ларбі Шеркауї, Акрам Хан, Саша Вал ьц,Марина Маскарел, Вім Вандеркейбус, Анук Ван Дайк, Охад Наарин.

Література: основна :8; додаткова:12,14,16,20,22,23.

Тема 13. Тенденції розвитку контемпорарі в Україні. (Д/В – 1 год., 3/В – 1,5 год.)

Мета: ознайомити з історією виникнення та розвитком contemporary dance в Україні.

Завдання:

1. Конспект лекції.
- 2.Перегляд відео – робіт українських хореографів.

Література: основна 7, 13 .

Розділ 4. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ КОНТЕМПОРАРІ. 2 ЧАСТИНА

Тема 14. Геометрія руху. (Д/В – 12 год., 3/В – 15 год.)

Мета: опанування методикою виконання рухів в напрямку contemporary dance, розвиток координації, фізичних даних, навички імпровізації.

Завдання:

- 1.Повторення матеріалу з уроку.
2. Розвиток навичку імпровізації із завданням з уроку.
- 3.Ведення конспекту.

Література: основна :5; додаткова:1,17,21,26,27,28.

Тема 15. Взаємодія з простором і часом. (Д/В – 12 год., 3/В – 16 год.)

Мета:розуміння просторового та часового аспекту танцю.

Завдання:

- 1.Повторення матеріалу з уроку.
2. Розвиток навичку імпровізації із завданням з уроку.
- 3.Ведення конспекту.

Література: основна :; додаткова:1,21,26,27,28.

Тема 16. Створення учбових та танцювальних комбінацій здобувачами вищої освіти. (Д/В – 12 год., 3/В – 15 год.)

Мета: здобути досвід створення комбінації, опрацювання музичного матеріалу та сформувати досвід проведення на групі.

Завдання:

1. Визначення мети та завдання комбінації.
2. Підбір та аналіз музичного матеріалу.
3. Створення власної комбінації.

Література: основна :4,5; додаткова:1,21,26,27,28.

VIII. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОЇ ФОРМИ КОНТРОЛЮ

7 семестр (залік)

1. Поняття «Contemporary dance».
2. Мета та завдання уроку контемпорарі.
3. Параметри аналізу руху за Р.Лабаном.
4. Приклади технік контемпорарі.
5. Варіанти побудови уроку контемпорарі. Частини уроку та їх призначення.
6. Основні положення корпусу, позиції рук, ніг та постава в контемпорарі. Відмінності постави в класичному танці та контемпорарі.
7. Варіанти розігріву в уроці контемпорарі.
8. Методика виконання arch, curve.
9. Методика виконання roll down, roll up.
10. Методика виконання Flat back, deep body bend, side stretch.
11. Методика виконання tilt.
12. Методика виконання вправ спрямованих на розвиток рухливості хребта. Хвилі.
13. Методика виконання contraction та realaze.
14. Поняття балансу та контр-балансу.
15. Положення рук, ніг, голови, тулуба у танці в стилі contemporary.
16. Методика виконання lay out, різновиди та варіації.
17. Принципи рушення в контемпорарі.
18. Flying low як частина уроку. Принципи взаємодії з підлогою.
19. Технічно-складні рухи в контемпорарі. Особливості виконання.

8 семестр (екзамен)

1. Контемпорарі в період постмодерну. Видатні діячі цього періоду.
2. Вплив контемпорарі на класичний балет. Видатні діячі цього періоду.
3. Хореографи ХХІ ст., що працюють в напрямі контемпорарі.
4. Тенденції розвитку контемпорарі в Україні.
5. Танець та простір.
6. Танець та час.
7. Різновиди динамік руху.
8. Площина та кінесфери руху.
9. Імпровізація, як невід'ємний інструмент засвоєння contemporary dance.
10. Технологія імпровізації У.Форсайта.
11. Принципи створення комбінацій.
12. Музичний супровід на уроках контемпорарі.
13. Використання танцювальної імпровізації в контемпорарі.

IX. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Відвідування занять – 1 бал за одну годину;

Робота на практичних заняттях – 38 балів;

Самостійна робота – 38 балів;

Можлива кількість балів , набраних до підсумкової форми контролю – 90 балів.

Підсумковий контроль – 10 балів.

Всього: 100 балів.

4 курс 7 семестр

РОЗДІЛ 1				РОЗДІЛ 2					Академічний показ	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100

4 курс 8 семестр

РОЗДІЛ 3				РОЗДІЛ 4			Академічний показ	Сума
T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16		
10	10	10	10	10	10	20	10	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення

1. Пакет навчально-методичного забезпечення: робоча програма; силабус, конспект лекцій; інструктивно-методичні матеріали до практичних занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти.
2. Фото та відеоматеріали.

XI. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Колногузенко Б. М. Види мистецтва та хореографії : [метод. посіб. для підгот. бакалаврів і спеціалістів за фахом «Хореографія»] / Б. М. Колногузенко ; Харків. держ. акад. культури. – Харків : ХДАК, 2009. – 140 с.
2. Колногузенко Б. М. Сучасний танець та методика його викладання : конспект лекцій / Б. М. Колногузенко, І. І. Макарова. – Харків : Слово, 2015. – 136 с.
3. Маншилін О. О. Становлення та розвиток сучасного танцю в Україні / О. О. Маншилін // Танцювальні студії : наук. зб. – Київ, 2018. – Вип. 1. С. 37–47.
4. Никитин В. Ю. Модерн-джаз танец: История. Методика. Практика : учеб. пособие / В. Ю. Никитин. – М. : ГИТИС, 2000. – 121 с.
5. Сучасний танець: основи теорії і практики : навч. посіб. / О. О. Бігус [та ін.] ; М-во освіти і науки України, М-во культури України, Київ. нац.ун-т культури і мистецтв, Каф. сучас. хореогр. – Київ : Ліра-К, 2019. – 262 с.
6. Сучасний танець та методика його викладання : конспект лекцій з дисципліни, розд. «Contemporary dance» для студентів спец. 024 «Хореогр.», спеціалізація «Сучас. хореогр.» / Харків. держ. акад. культури, Ф-т хореогр. мистецтва, Каф. сучас. та бальної хореогр. ; [уклад. Даниленко Ю. В.]. – Харків : ХДАК, 2018. – 35 с. – (Існує електронна версія: Z:\RepHDAK\Підручники та навчальні посібники ХДАК\2018\+Сучасний танець та методика його викладання Даниленко - Конспект лекцій(1).pdf).
7. Сучасний танець та методика його викладання : програма та навч.-метод. матеріали / [уклад.: Шабаліна О. М., Макарова І. І.]. – Харків : ХДАК, 2017. – 116 с.
8. Танцювальні студії. Вип. 2 : наук. зб. / М-во освіти і науки України, М-во культури України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв / ред. Чепалов О. [та ін.]. – Київ : КНУКіМ, 2018. – 92 с.
9. Хендрик О. Ю. Педагогічні прийоми композиції contemporary dance: досвід Каролін Карлсон / О. Ю. Хендрик // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини. – Умань, 2020. – Вип. 2. – С. 145–153.
10. Хендрик О. Ю. Поняття contemporary dance та композиції його хореографічного тексту / О. Ю. Хендрик // Вісн. Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв. — 2017. — № 3. — С. 128–132. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdakkm_2017_3_29.
11. Хендрик О. Ю. Проблема забезпечення навчально-методичним інструментарієм дисципліни «Танець Контемпарарі» у ВНЗ України / О. Ю. Хендрик // Культура України. Серія: Мистецтвознавство : зб. наук. пр. – Харків, 2016. – Вип. 54. – С. 255–265. – (Існує електронна версія: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kum_2016_54_26).
12. Шабаліна О. М. Пластичність. Мова. Тіло : монографія / О. М. Шабаліна ; Харків. держ. акад. культури. – Харків : ХДАК, 2018. – 192 с.
13. Шариков Д. І. Класифікація сучасної хореографії: напрями, стилі, види / Д. І. Шариков. – Київ : Вадим Карпенко, 2008. – 167 с.

Додаткова література

1. Axis Sillabus : интервью с создателем системы Фреем Фаустом [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://roomfor.ru/axis-syllabus-interview/>.
2. Бежар М. Мгновения в жизни другого / М. Бежар. – М. : «Союзтеатр» СТД СССР, 1989. – 242 с.
3. Бейнс С. Терпсихора в кроссовках. Танец постмодерн / Салли Бейнс. – М. : ООО «Арт Гид», 2018. – 312 с.
4. Беляева Е. В. Уильям Форсайт [Электронный ресурс] / Е. В. Беляева. – Режим доступа: http://www.belcanto.ru/forsythe_william.html.
5. Булат П. Делай «гага»: почему танцевать по методу Охада Нахарина стоит попробовать каждому? [Электронный ресурс] / Полина Булат. – Оpubл. 10.12.2018. – Режим доступа: <https://ballettristic.com/delaj-gaga-pochemu-tancevat-po-metodu-ohada-naharina-stoit-poprobovat-kazhdomu/>.
6. Ванслов В. В. Григорович Юрий Николаевич / В. В. Ванслов // Балет : энциклопедия. – М., 1981. – С. 162–164.
7. Васенина Е. Анук ван Дайк: «Современный танец – это беби» [Электронный ресурс] / Е. Васенина. – Режим доступа: http://www.ng.ru/culture/2004-07-28/7_anouk.html.
8. Васенина Е. Российский современный танец. Диалоги / Е. Васенина. – М. : Emergency exit, 2004. – 264 с.
9. Ганюшина К. А. ЛОКУС. Триша Браун / К. А. Ганюшина. – 1975. – Режим доступа: <http://roomfor.ru/locus-trisha-brown-1975>.
10. Ганюшина К. Открытие – это возможность поместить свое внимание в точку, где тебя еще не было [Электронный ресурс] / К. Ганюшина. – Режим доступа: <http://roomfor.ru/o-tehnike-gaga/>.
11. Гордеева А. Саша Вальц: «Потребность что-то сказать самой себе» / А. Гордеева. – Режим доступа: <http://archives.colta.ru/docs/22061>.
12. Давалина Д. Ю. Шедевры Мирового музыкального театра. Балет «Знаки» [Электронный ресурс] / Д. Ю. Давалина. – Режим доступа: http://www.litsovet.ru/index.php/gallery.view?gallery_id=16538.
13. Еlicheва А. Вечер голландской хореографии. Korzo Production [Электронный ресурс] / А. Еlicheва. – Режим доступа: <https://geometria.tv/announcements/night-life/2012/7/2/155145>.
14. Здор С. Точка навигации. Техника импровизации в современном танце / С. Здор. – Красноярск, 2010. – 120 с.
15. Каминофф Л. Анатомия йоги [Электронный ресурс] / Лесли Каминофф. – Минск : Попурри, 2009. – Режим доступа: <https://coollib.com/b/246512/read>.
16. Кисеева Е. В. Роль танца постмодерн в культуре второй половины XX – начала XXI веков [Электронный ресурс] / Е. В. Кисеева. – Режим доступа: <http://www.burganova-text.com/wp-content/uploads/2013/08/Kiseeva.pdf>.
17. Клименхага Р. Пина Бауш. Обнажение телесного присутствия / Ройд Клименхага. – М. : ООО «Арт Гид», 2021. – 172 с.
18. Костевич В. Джоан Скиннер и Релиз техника [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.kostevich.com/joan-skinner-releasing-technique>.
19. Костевич В. Пина Бауш (современная хореография в Германии) [Электронный ресурс] / В. Костевич. – Режим доступа: <http://www.kostevich.com/pina-bausch>.

20. Кузнецова Т. И. Матс Эк. «Appartement/Квартира» [Электронный ресурс] / Т. И. Кузнецова. – Режим доступа: <http://theatre-artefact.spb.ru/?p=1599>.
21. Курюмова Н. В. Современный танец: от хореографического языка к феноменологии тела и обратно [Электронный ресурс] / Н. В. Курюмова // Вестн. Гуманитар. ун-та. – 2015. – № 2. – С. 60–65. – Режим доступа: <https://e.lanbook.com/m/reader/journalArticle/211849/#7>.
22. Курюмова Н. В. Современный танец как культурный микрокосм: телесные модели на рубеже модернистской–постмодернистской культур [Электронный ресурс] / Н. В. Курюмова // Вестн. Гуманитар. ун-та. – 2014. – Режим доступа: <https://e.lanbook.com/m/reader/journalArticle/111682/#4>.
23. Курюмова Н. В. Как понимать современный танец? : материалы круглого стола / Н. В. Курюмова // Вестн. Гуманитар. ун-та. – 2016. – № 2. – Режим доступа: <https://e.lanbook.com/m/reader/journalArticle/302082/#2>.
24. Лынник А. Иржи Килиан: биография, творчество, отзывы [Электронный ресурс] / А. Лынник. – Режим доступа: <http://fb.ru/article/258172/irji-kilian-biografiya-tvorchestvo-otzyivyi>.
25. Мерс Каннингем: «Гладкий, потому что неровный» / под ред. Ж. Лешев. – М. : ООО «Арт Гид», 2019. – 240 с.
26. Никитин В. Ю. Современный танец или Contemporary dance? [Электронный ресурс] / В. Ю. Никитин. – М. : МГИК, 2016. – 20 с. – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/sovremnnyy-tanets-ili-contemporary-dance/viewer>.
27. Плохова Д. Айседорино горе. Опыты хореологии, или Куда нас завел «Советский жест» : руководство по практическому применению танцевального архива / Д. Плохова, О. Портянникова. – М. : Музей соврем. искусства «Гараж», 2020. – 164 с.
28. Пэкстон С. Заметки о внутренней технике [Электронный ресурс] / С. Пэкстон ; пер. А. Андрианов. – Режим доступа: <http://girshon.ru/article/zametki-o-vnutrennej-tehnike-stiv-pekston/>.
29. Хамфри Д. Искусство сочинять танец. Эмансипация Спящей Красавицы / Дорис Хамфри. – М. : ООО «Арт Гид», 2019. – 192 с.
30. Hackney P. Study guide for elementary Labanotation / Peggy Hackney, Sarah Manno, Muriel Topaz. – Michigan : Dance Notation Bureau Press, 1977. – 146 p.
31. The Choreography of Everyday Life: Rudolf Laban and the Making of Modern Movement : Publicly Accessible Penn Dissertatio / University of Pennsylvania University of Pennsylvania. – Pennsylvania, 2016. – 215 p. – Режим доступа: <https://repository.upenn.edu/edissertations/182>.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури [Електронний ресурс] : сайт. – Режим доступу: <http://lib-hdak.in.ua/>.
2. Вікіпедія [Електронний ресурс] : вільна енциклопедія. – Режим доступу : <http://ru.wikipedia.org/wiki>.
3. Репозиторій ХДАК [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://195.20.96.242:5028/khkdk-xmlui/>.
4. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека імені К. С. Станіславського [Електронний ресурс] : сайт. – Режим доступу: <http://mtlib.org.ua/>.
5. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка [Електронний ресурс] : сайт. – Режим доступу: <https://korolenko.kharkov.com/>.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

КОНТЕМПОРАРІ

Програма та навчально-методичні матеріали дисципліни

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
спеціальності 024 «Хореографія»
освітньої програми «Сучасна хореографія»

Укладачі:

Дробиш Ольга Геннадіївна,
викладач кафедри сучасної та бальної хореографії
Славінська Аліна Олегівна,
викладач кафедри сучасної та бальної хореографії

Друкується в авторській редакції

Комп'ютерний набір Славінська А. О.

Підписано до друку 25.01.22 р.

Формат 60x84/16, Гарнітура «Times».

Папір офсетний. Друк цифровий.

Ум. друк. арк. 1 Тираж 50 прим. Зам. № 0302

Надруковано в копіювальному центрі ФОП Іванової М. А,
Свідоцтво В01 № 057818 м.
Харків, вул. Римарська, 3/5
т. (057) 764-93-64, 755-79-12